

Fytopatologický posudok
Parc.č. 1513255,1513259 k. ú. Nové Mesto

Ing. Andrej Bielčik

Fytopatologický posudok

Východiskové údaje:

Predmetom posúdenia sú stromy, rastúce na parcelách č. 15132/55 a 15132/59, v Bratislave – Novom Meste. Stromy sú vekovo a kondične po kulmináčnom bode, s čiastočne preschnutými korunami. Z tohto dôvodu je potrebné posúdiť ich zdravotný stav a navrhnúť príslušné opatrenia s ohľadom na prevádzkovú bezpečnosť frekventovaného verejného priestoru.

Výsledok prieskumu bude podkladom príslušnému úradu štátnej správy v prvom stupni vo veciach ochrany prírody (podľa § 69 písm. d. a h. zákona č. 543/2002 Z. z. a v znení zákona č. 198/2014 Z. z., kt. sa mení a dopĺňa zákon o ochrane prírody a krajiny), ktorým je Mestská časť Bratislava – Nové Mesto pre vydanie rozhodnutia žiadateľovi na výrub stromov a určenie bližších podmienok k vykonaniu príslušných opatrení.

V zmysle vyhlášky č. 158/2014 Ministerstva životného prostredia SR, ktorou sa mení vyhláška č. 24/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov o chránených rastlinách a chránených živočíchoch a o ohodnocovaní chránených živočíchov, chránených rastlín a drevín bude vypočítaná ich spoločenská hodnota, ktorá bude podkladom pre určenie finančnej náhrady, alebo náhradnej výsadby za dreviny, ktoré budú vyrúbané.

Meranie veľkostných hodnôt:

Veľkosť stromov sa zisťuje meraním obvodu kmeňa vo výške 130 cm nad zemou, alebo meraním ich výšky, ak obvod kmeňa nepresahuje 10 cm. Za strom sa považuje drevina s diferencovanou stonkou, v dolnej časti vytvárajúca nerozvetvený kmeň a v hornej časti korunu.

Stromy vytvárajúce viackmeň vo výške 100 cm nad zemou sa posudzujú ako individuálne jedince. Stromy rozvetvujúce sa vo výške 100 cm nad zemou sa posudzujú ako jeden jedinec a meranie obvodu kmeňa sa vykonáva tesne pod miestom rozvetvenia ako v mernej výške 130 cm nad zemou.

- výška stromov sa zisťuje meraním, alebo odhadom vzrastlých jedincov v rozmedziach 2 m
- priemer koruny sa meria ako pôdorysný priemet koruny na terén. Namerané hodnoty sa zoradujú do kategórií, ktoré umožňujú priame optické rozlíšenie veľkostných skupín po 2 m
- obvod kmeňa sa meria vo výške 130 cm nad zemou.

Posudok pozostáva z nasledujúcich častí:

1. Inventarizácia drevín a namerané veľkostné hodnoty.
2. Zhodnotenie zdravotného stavu drevín a určenie miery ich poškodenia v zmysle prílohy č. 35 k vyhláške č. 24/2003 Z. z.
3. Výpočet spoločenskej hodnoty drevín podľa vyhlášky č. 158/2014.

1. Inventarizácia drevín:

Dendrologická charakteristika:

Populus nigra „*Italica*“ existuje ako samčí klon. Je známy od roku 1750. Strom rastie v mladosti zvolna, potom rýchlejšie. Tvorí charakteristickú pyramidálnu korunu, v priaznivých podmienkach až 30 m vysokú. Patrí k najvyšším drevinám rastúcim u nás.

Strom sa dožíva osemdesiat až sto rokov, ale kvôli vysokému bezpečnostnému riziku sa hlavne v urbanizovanom prostredí stína oveľa skôr.

V súčasnosti sa pyramidálne topole nevysádzajú v mestskej zeleni, na miestach zvýšeného pohybu ľudí a hustej frekvencie dopravy.

V sadovníckej tvorbe sa topole využívajú na tvorbu rýchlo rastúcej, tkzv. vatovej zelene so zámerom dosiahnuť rýchle zazelenanie územia, po čase s obnovou kvalitnejšími drevinami s pomalším rastom. V súčasnosti sa topole neuplatňujú v mestských aglomeráciách kvôli tvorbe chlpatých semien, ktoré obťažujú obyvateľov obytných štvrtí a v priemyselných areáloch spôsobujú prevádzkovo - technické problémy.

Agát biely je pôvodne rozšírený vo východných častiach Severnej Ameriky, do Európy ho introdukovali v 17. storočí, kde rýchlo splanel.

Dorastá do výšky až 25 m. Listy sú nepárnoperovité, až 0,25 m dlhé, zložené zo 7-17 celistvookrajových lístkov. Kvety sú biele. Kvitne v júni. Je dôležitou pastvou pre včely. V parkových úpravách sa uplatňuje najmä tam, kde sa ostatným drevinám nedarí, najmä ako ochrana proti eróziám na surových pôdach. Kôra, listy a semená sú pre obsah alkaloidov mierne jedovaté.

Zoznam drevín:

P. č.	druh	výška stromu m	priemer koruny m	priemer kmeňa cm	obvod kmeňa cm
1.	<i>Populus nigra</i> „ <i>Italica</i> “ Pyramidálny topoľ	20-22	4-6	40-50	165
2.	“	18-20	2-4	20-30	101
3.	“	20-22	2-4	50-60	140
4.	“	22-24	4-6	“	230
5.	“	“	“	“	210
6.	<i>Robinia pseudoacacia</i> Agát biely	18-20	8-10	60-70	216
7.	“	10-12	2-4	20-30	96
8.	“	8-10	“	“	64
9.	<i>Negundo aceroides</i> Javorovec jaseňolistý	8-10	4-6	30-40	96

2. Zhodnotenie zdravotného stavu drevín a určenie miery ich poškodenia v zmysle prílohy č. 35 k vyhláške č. 24/2003 Z. z.

1. Strom vo fáze plného rozvoja, v dobrej zdravotnej kondícii.	Index pošk.	1
2. “ “ “		1
3. V korune preschnuté a zlomené vetvy nižšieho stupňa		0,8
4. “ “ “		0,8
5. Roztvárajúca sa pyramidálna koruna, strácajúca kompaktný tvar		0,8
6. Vidlicovité vetvenie kostrových konárov, preschnutá periférna časť koruny, lézia nekrotizovaných pletív na kostr. vetve, kmeňová dutina		0,6
7. V dôsledku úzkého sponu medzi drevinami je koruna prerastená s vedľajším stromom		0,6
8. Slabo vyvinutá, vychýlená koruna, zatienená vedľajším vzrastlejším stromom		0,8
9. Symetrická, dobre zavetvená koruna postavená na 3 m vysokom kmeni		1

Určenie spoločenskej hodnoty posudzovaných drevín:

Zlý zdravotný a kondičný stav drevín a pripravované stavebné práce príslušných objektov predpokladajú realizáciu viacerých činností, zároveň aj zásah do plôch, na ktorých sa v súčasnosti nachádza výsadba drevín. Z tohto dôvodu je potrebné uskutočniť inventarizáciu potenciálne ohrozených drevín a stanoviť ich spoločenskú hodnotu pre určenie finančnej náhrady.

Pre tento účel sa uskutočnila fyzická inventarizácia drevín a bola stanovená ich spoločenská hodnota v zmysle vyhlášky č. 158/2014, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č.24/2003 Z. z. Ministerstva životného prostredia SR o chránených rastlinách a chránených živočíchoch a o spoločenskom ohodnocovaní chránených rastlín, chránených živočíchoch a drevín . Spoločenskú hodnotu stanovuje uvedená vyhláška a prílohy č. 33, 34 a 35 tejto vyhlášky.

Spoločenská hodnota drevín je uvedená podľa druhu drevín a ich veľkosti v prílohe č.33 vyhlášky. Spoločenská hodnota nižších taxonomických jednotiek druhov drevín (napríklad poddruhy, kultivary) je uvedená druhovým menom dreviny, od ktorej nižšia taxonomická jednotka pochádza. Pokiaľ taxonomické znaky neumožňujú zatriedenie konkrétneho jedinca k druhu (rodu) podľa prílohy č. 33, použije sa jeho zatriedenie podľa príbuzného druhu (rodu).

Veľkosť stromov sa zisťuje meraním obvodu kmeňa vo výške 130 cm nad zemou, alebo meraním ich výšky, ak obvod kmeňa nepresahuje 10 cm. Za strom sa považuje drevina s diferencovanou stonkou, v dolnej časti vytvárajúca priamy nerozvetvený kmeň, ktorý v hornej časti prechádza do rozvetvenej koruny.

Stromy vytvárajúce viackmeň vo výške do 100 cm nad zemou sa pre výpočet spoločenskej hodnoty posudzujú ako individuálne jedince. Stromy rozvetvujúce sa vo výške nad 100 cm nad zemou sa posudzujú ako jeden jedinec a meranie obvodu kmeňa sa vykonáva tesne pod miestom rozvetvenia ako v mernej výške 130 cm nad zemou.

V prípade, že nie je možné vykonať priamo meranie vo výške 130 cm nad zemou, obvod kmeňa stromov sa určuje použitím prepočtu hodnôt podľa prílohy č. 34.

Veľkosť krov a krovitých porastov sa zisťuje meraním plošného priemetu vymedzeného jednotlivou, alebo spoločnou korunou a meraním výšky krov. Pri zoskupení krovín rovnakého druhu sa vypočíta priemerná výška z nameraných hodnôt. Za ker sa považuje drevina s rozkonárenou stonkou spravidla už od bázy a za krovitý porast taká skupina krov, pri ktorej viac ako 50% jednotlivých krov sa vzájomne korunami dotýkajú, alebo spon medzi jednotlivými krami je menší ako 2 m.

Veľkosť lián sa zisťuje meraním obvodu kmienka vo výške 100 cm nad zemou a meraním jeho výšky (dĺžky). Za lianu sa považuje drevina zakoreňujúca v zemi s nepevnou stonkou pridŕžajúcou sa na opore opieraním, prichytávaním, ovíjaním, alebo iným spôsobom.

Plošný priemet koruny krov a krovitých porastov vyrúbaných, alebo inak zničených sa určuje ako plocha biologicky dosiahnuteľných plošných priemetov korún podľa počtu a umiestnenia kmeňov odstránených krov podľa konkrétneho druhu v období stredného vekového štádia. Výška sa stanoví ako priemerná biologicky dosiahnuteľná výška konkrétneho druhu rastúceho v porovnateľných stanovištných podmienkach v období stredného vekového štádia.

Pri výpočte spoločenskej hodnoty stromov len na základe dostupnosti drevnej hmoty sa za obvod vo výške 130 cm nad zemou považuje obvod najširšej časti kmeňa z hodnoteného stromu.

Spoločenská hodnota drevín zničených pri požiaroch, iných živelných pohromách, alebo iným spôsobom tak, že nie sú fyzicky merateľné hodnoty obvodu kmeňa stromov a plošného priemetu koruny krov, krovitých porastov a lián, sa určuje na základe preukázateľných dôkazov o druhu, počte a veľkosti zničených drevín.

ZOZNAM DREVÍN A ICH SPOLOČENSKÉ OHODNOTENIE

podľa prílohy č. 33
k vyhláške č. 24/ 2003 Z.z.

Časť A Zoznam drevín

I.skupina

Polovždyzelené a vždyzelené listnaté dreviny

<u>Vedecký názov</u>	<u>slovenský názov</u>	<u>pôvod</u>	<u>vzrastová charakteristika</u>	<u>dosiah. vek</u>
0	0	0	0	0

II. skupina – ihličnaté dreviny

<u>Vedecký názov</u>	<u>slovenský názov</u>	<u>pôvod</u>	<u>vzrastová charakteristika</u>	<u>dosiah. vek</u>
0	0	0	0	0

III.skupina – listnaté dreviny

<u>Vedecký názov</u>	<u>slovenský názov</u>	<u>pôvod</u>	<u>vzrastová charakteristika</u>	<u>dosiah. vek</u>
Populus nigra	topoľ čierny	1	S	2.1.
Robinia pseudoacacia	agát biely	2	S	2.1.
Negundo aceroides	javorovec jaseňolistý	2	S	3.1.

ČASŤ B

Spoločenská hodnota drevín

P.č.	druh	skupina I-III	obvod kmeňa cm	rozpätie	cena €	priráž.index podľa prílohy č.35	Spolu €
1.	Populus nigra Italica	III	165	161-190	1796	1,5	2694
2.	"	"	101	101-110	1198	"	1797
3.	"	"	140	131-160	1612	" 0,8	1934,40
4.	"	"	230	221-250	2349	" "	2818,8
5.	"	"	210	191-220	2073	" "	2487,60
6.	Robinia pseudoacacia	"	216	191-220	2073	0,6	1243,8
7.	"	"	96	91-100	1059	"	635,40
8.	"	"	64	61-70	691	0,8	552,80
9.	Negundo aceroides	"	96	—	—	—	0

Spolu 14 163,80

V zmysle vyhlášky č. 158 z 22 mája 2014, ktorou sa vykonáva zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, sa v prílohe č. 2 a

Negundo aceroides – javorovec jaseňolistý nachádza v zozname inváznych druhov rastlín.

Podľa zákona č. 506/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. v § 47 ods. 4 h sa súhlas na výrub inváznych druhov drevín podľa zoznamu uvedeného v § 7b ods. 2 nevyžaduje.

Podľa § 7 b ods. 3 zákona vlastní, správca, alebo užívateľ pozemku je povinný na vlastné náklady odstraňovať invázne druhy rastlín podľa odseku 2 spôsobom, ktorý stanoví ministerstvo všeobecným záväzným predpisom a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich opätovnému šíreniu.

Spôsoby odstraňovania inváznych druhov rastlín skupiny B - výrub

Výrub je potrebné vykonať mimo vegetačného obdobia od 1. októbra do 31. marca.

Pozn. Určenie prirážkového indexu podľa prílohy č. 35 k vyhláške č. 24/ 2003 Z.z.

-b) 0,6 ak je drevina poškodená, alebo je znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí 26-60% (stredné poškodenie)

-c) 0,8 ak je drevina poškodená " " v rozpätí 11-25 % (slabé poškodenie), ak ide o drevinu z náletu alebo výmladkov

-i) 1,5 ak predstavujú taxóny a taxoinoidy (druhy a ich premenlivé formy) guľovitého, previsnutého a vertikálneho tvaru

Výsledná spoločenská hodnota posudzovaných drevín je 14 163,80 €.

V Bratislave 12.11.2014

